

Notáhta / Notat

GEASA / TIL:

GEAS / FRA:

Aline Ellen Mikkelsen

MIN CUJ / VÅR REF

25/2739-59

BEAIVI / DATO:

24.02.2026

Sametingets oversikt over lånegarantisaken og virksomhetsstyring

Bakgrunn

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) forvalter budsjettmidlene som bevilges til Sametinget, og skal sikre at disse brukes i tråd med Reglement for økonomistyring i staten og Stortingets vedtak. KDD fastsetter reglement for Sametingets økonomiforvaltning med hjemmel i sameloven § 2-1 tredje ledd. KDD kontaktet Sametinget 13. mars 2025 pr telefon fordi departementet, i forbindelse med [utredningen om Sametingets rettslige stilling](#), hadde fått opplysninger om at Sametinget har [gitt en ulovlig lånegaranti](#) til Várdobáiki AS som kausjonist, i perioden 2017–2019, knyttet til kjøp og renovering av bygg.

En intern gjennomgang avdekket blant annet at Sametinget i 2025 sto som kausjonist for lån med restbeløp på 9,3 millioner. Videre fremkom det at lånegarantier ble stilt i perioden 2017-2019 uten nødvendig fullmakt.

Sametingsrådet besluttet på bakgrunn av den interne gjennomgangen av lånegarantisaken å iverksette en rekke oppfølgende tiltak i [sak 045/25](#) for å avklare saken og rette opp i det avdekkede forhold: Tiltakene som ble gjennomført omfattet:

- Etter internkontroll ble [Sametingets redegjørelse](#) for garantisaken oversendt KDD og Riksrevisjonen.
- Varsel om forholdet ble sendt til Riksrevisjonen og Sametingets kontrollutvalg.
- Det ble igangsatt og gjennomført forhandlinger med Várdobáiki og bank med sikte på frafall av garanti; garantien ble deretter formelt kansellert.
- Sametingsrådet vedtok å bestille en ekstern granskningsrapport for å belyse saken og identifisere strukturelle forbedringspunkter.
- Sametingsrådet vedtok granskingsmandat, og at granskingsoppdraget skulle ut på anbud. Den eksterne granskingen hadde som formål både å gjennomgå alle sider av lånegarantisaken og å identifisere læringspunkter og forbedringsbehov.
- Lånegarantisaken ble sendt videre til behandling i Sametingets kontrollutvalg.

Sametingsrådet behandlet lånegarantisaken og tok videre opp Sametingets årsmelding 2024 til ny behandling. I [innstillingen til Sametingets plenum](#) fremkom at årsmeldingen ble revidert for å innarbeide omtale av lånegarantisaken og synliggjøre Sametingets økonomiske forpliktelser i regnskapet, i tråd med kravene i det statlige økonomiregelverket.

Sametingsrådet besluttet 04.03.2026 å anskaffe midlertidig ekstern bistand til støtte for arbeidsgiverrollen, for å sikre forsvarlig og korrekt saksbehandling.

Riksrevisjonen påpekte i [Nummerert brev nr.1](#) at Sametinget i perioden 2017–2019 hadde stilt lånegarantier uten nødvendig fullmakt. Videre konkluderte Riksrevisjonen i sin [Rapportering til Sametinget for 2024](#) med at lånegarantiene som ble gitt i denne perioden var ulovlige og kritikkverdige. I henhold til Grunnlovens § 75 og bevilgningsreglementet § 6, jf. reglement for økonomistyring i staten § 8, kan statlige virksomheter ikke gi lånegarantier uten særskilt fullmakt. Sametinget har ikke en slik fullmakt. Dette medførte at økonomiske forpliktelser overfor banken, manglende rapportering i etterfølgende årsmeldinger og manglende synliggjøring av de økonomiske forpliktelsene i regnskapet medførte til feilaktig rapportering, og Sametingsrådets vedtak uten fullmakt var ugyldige.

Sametingsrådet behandlet ekstern granskingsrapport 25.11.2025, og besluttet at rapporten skulle være unntatt offentlighet. Rapporten er oversendt Sametingets kontrollutvalg for videre behandling. Samtidig bestilte Sametingsrådet en oppsummering av rapporten, som skal være offentlig, med fokus på systemforbedringene.

Sametingsrådets tidslinje i saken

Forkortelser: Sámediggeráðði (SR) Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) Riksrevisjonen (RR) Kontrollutvalget (PS)

Fase 1: Varsling og avdekking (mars-april 2025)

13.03.2025 KDD varslet Sametingets administrasjon om oppfølging ulovlig lånegaranti. Intern gjennomgang igangsettes.

04.04.2025 Sametingspresidenten ble informert om saken i forbindelse med statusgjennomgang etter intern gjennomgang med administrasjonen, og ble deretter fortløpende orientert gjennom hele våren 2025.

11.04.2025 Statusgjennomgang med Sametingsrådet.

Internkontroll avdekket kausjonistansvar og regelverksbrudd. Administrasjonen utarbeider en redegjørelse for lånegarantisaken. Redegjørelsen viser omfattende saksbehandlingsfeil særlig knyttet til utredning, dokumentasjon og begrunnelse. Det ble avdekket brudd på lov, økonomireglement og interne rutiner. Dette tilsier at det har vært svak økonomistyring av tilskuddsforvaltningen i saken, samt manglende internkontroll.

Fase 2: Redegjørelse, varsling og forhandlinger (april – juli 2025)

23.-24.04.2025 Sametingets redegjørelse oversendt KDD og RR, varsling til Kontrollutvalget

24.04.2025 Sametingsrådet besluttet forhandlinger om frafall av garanti, ba om at Sametingets delegasjonsmyndighet, saksbehandlingsrutiner og økonomireglement skal gjennomgås og med siktemål om forbedringer, få oppdatering på kompetansehevingstiltak, gjennomgang av samisk institusjonsutvikling med sikte på å få på plass hensiktsmessige ordninger. Sametingsrådet vedtok granskingsmandat og at granskingsoppdraget skulle ut på anbud, samt oversende saken til Kontrollutvalget for videre gjennomgang og vurdering. Granskingsformål var todelt, der det ene innebar en full gjennomgang av alle sider av lånegarantisaken, og det andre innebar at Sametinget kunne lære av saken og gjøre tiltak som forhindrer at slike saker forekommer i fremtiden. (SR 045/25)

02.05.2025 Sametingets redegjørelse oversendt Kontrollutvalget

16.05.2025 Sametingspresidenten svarte på spørsmål fra Vibeke Larsen, NKF, om det statlige økonomireglementet er oppdatert mht. til avtale om ny budsjettordning, som SD og regjeringen inngikk i 2018: «Staten har konsultert Sametinget om endringen av budsjettordningen, som var en teknisk justering, knyttet til hvordan rammeoverføringen til Sametinget skulle bevilges, og bidra til større økonomisk frihet for Sametinget innenfor den gitte bevilgningen. Regjeringen har ansvaret for det statlige økonomireglementet. Det er derfor ansvarlige departement som eventuelt gjør endringer i reglementet for økonomistyring i staten. Verken staten eller Sametinget har sett behov for å gjøre endringer i reglementet for økonomistyring i staten i forbindelse med den nye budsjettordningen. Sametinget fikk ingen utvidede fullmakter i forbindelse med den nye budsjettordningen, dermed ble det ingen endringer i det statlige reglementet for økonomistyring.»

Vår og sommer 2025 Sametingets administrasjon var i forhandlinger med Várdobáiki og banken.

Fase 3: Regnskapsmessig oppretting (mai – oktober 2025)

22.05.2025 Nummerert brev nr. 1 fra Riksrevisjonen - revisjon av Samediggi 2024. I henhold til bevilgningsreglementet § 6, jf. reglement for økonomistyring i staten § 8, kan ikke statlige virksomheter gi slike garantier med mindre de har fått en særskilt fullmakt. Forholdet innebærer dermed et brudd på bevilgningsreglementet og økonomireglementet.

04.06.2025 Sametingets plenum behandlet og vedtok revidert årsmelding 2024. Saken blir omtalt i Del 3, 4 og 6 og note 17.

Årsregnskaper og årsmeldinger: Det forekommer ingen opplysninger om økonomiske forpliktelser knyttet til denne saken, verken i balanse eller i noter for regnskapsåret 2017 eller etterfølgende år frem til 2024. Lånegarantisaken ble imidlertid omtalt i Sametingets årsmelding, del 3 kulturkapittelet i årene 2017, 2018 og 2019. Sametinget måtte revidere Sametingets årsmelding for 2024 for å innarbeide omtale av lånegarantisaken og note til regnskapet fordi Sametinget fortsatt sto som garantist for et restlån som ikke var synlig i regnskapet.

16.09.2025 Sametingets svar på Riksrevisjonens Nummerert brev nr. 1

11.07.2025 Sametingets svar på Riksrevisjonens Nummerert brev nr. 1 oversendt Sametingets Kontrollutvalg

04.09.2025 Statusgjennomgang med Sametingets kontrollutvalg

18.09.2025 Administrasjonen mottok bekreftelse fra Sparebank 68 grader nord om at Sametingets sikkerhetsstillelse for Várdobáiki AS er slettet

Lånegarantisaken er omtalt i Sametingsrådet innstilling til årsmelding og regnskapsnote for 2025.

Fase 4: Ekstern gransking og systemforbedring (oktober 2025- februar 2026)

27.10.2025 Sametingets administrasjon mottok den delvis sladdede versjon av granskningsrapport datert 15.08.2025. Administrasjonen utarbeidet D-notat til Sametingsrådet for behandling av delvis sladdet granskningsrapport

25.11.2025 Sametingsrådet viste til den eksterne granskningsrapporten om Sametingets lånegarantisaker og vurderte at rapporten inneholder en omfattende mengde taushetsbelagte og personidentifiserbare opplysninger. For å sikre åpenhet om sakens overordnede læringspunkter bestilte Sametingsrådet en oppsummerende systemrapport basert på funnene i granskningsrapporten. Systemrapporten skal behandle forhold på overordnet og strukturelt nivå, identifisere svakheter i rutiner, internkontroll og rolleavklaringer og gi råd om forbedringer av Sametingets styringssystemer (SR 229/25)

19.12.2025 Rapport fra ekstern granskning av lånegarantisaken oversendt til Sametingets kontrollutvalg

06.01.2026 Sametingsrådet behandlet klage på innsynsbegjæring knyttet til «Offisiell versjon av granskningsrapporten» (SR 005/26). Sametinget har fått flere innsynsbegjæringer fra blant annet media til rapporten. Samtlige har i tråd med Sametingsrådets beslutning ikke fått innsyn. Sågat har klaget inn saken for Sivilombudet.

13.01.2026 Sametingsrådet vedtok å opprette en midlertidig, uavhengig ordning for mottak og håndtering av varsler og bekymringsmeldinger. Ordningen benyttes når saker berører øverste administrative nivå, eller der ordinære behandlingslinjer kan reise spørsmål om habilitet eller rolleavklaring, i tråd med personalhåndboka og Sametingets rutiner for varsling (SR 015/26)

19.01.2026 Sametingsrådet gjennomførte habilitetsvurdering av Sametingspresidenten i spørsmål om innsyn, meroffentlighet og systemoppfølging. Presidenten ble vurdert habil til å behandle saker som omhandler lånegarantisaken (SR 020/26).

23.02.2026 Administrasjonen mottar Codex-rapport om systemtiltak (se nedenfor under punktet «Rapport fra Codex Advokat AS»)

Fase 5: Kontrollutvalgets behandling (januar – mars 2026)

29.01.2026 Bestilling om redegjørelse for interne rutiner (PS 04/26)

Rapport fra Codex Advokat AS

I den eksterne granskingsrapporten fra Codex Advokater AS var granskingens formål todelt, der det ene innebar en full gjennomgang av alle sider av lånegarantisaken, og det andre innebar at Sametinget kunne lære av saken og gjøre tiltak som forhindrer at slike saker forekommer i fremtiden. Da Sametingsrådet behandlet den eksterne granskingsrapporten 25.11.2025, ble det besluttet at rapporten skulle være unntatt offentlighet og at rapporten i sin helhet skulle oversendes Sametingets kontrollutvalg for videre behandling. Samtidig bestilte Sametingsrådet en oppsummering av rapporten, som skal være offentlig, med fokus på systemforbedringene.

Oppsummering av granskingsrapporten i systemrapport av 23.02.2026 peker på flere strukturelle og organisatoriske svakheter i Sametingets styringssystemer.

Dette skaper risiko for ulik praksis og manglende forutsigbarhet i saksbehandlingen, og kan føre til at saker behandles uten et tilstrekkelig klart beslutningsgrunnlag.

Rapporten viser også til at kvaliteten på saksbehandling varierer, blant annet som følge av utilstrekkelig skriftlig dokumentasjon og manglende begrunnelser. Dette kan svekke innbyggernes rettssikkerhet, undergrave tilliten til forvaltningen og redusere muligheten for å kontrollere og etterprøve beslutninger i ettertid. Videre fremgår det at interne rutiner ikke alltid er oppdaterte, godt nok kjent for ansatte eller konsekvent fulgt i praksis. Eksempler på dette er mangelfull journalføring, ujevn bruk av "fire øyne-prinsippet", og svakheter i håndteringen av avvik.

Det identifiseres også risiko knyttet til kompetansenivået i organisasjonen, særlig når det gjelder kjennskap til forvaltningsloven, internkontroll og økonomireglementet. Kapasitets- og tidspress trekkes frem som en medvirkende faktor som kan føre til forhastede vurderinger, mangelfull kvalitetssikring og økt feilrisiko. I tillegg peker rapporten på at selv om økonomireglementet fra 2025 inneholder bestemmelser om risikostyring, er det fortsatt behov for mer systematikk i hvordan risikostyring faktisk praktiseres på tvers av avdelinger.

Tidligere vurderinger av Sametingets styringssystem

Som en del av den systematiske oppfølgingen av styrings- og kontrollområdet er det relevant å vise til at Riksrevisjonen allerede i 2019 konkluderte med at Sametingsrådet ikke hadde et hensiktsmessig styringssystem for å sikre måloppnåelse i tråd med Sametingets vedtak og forutsetninger. Riksrevisjonen anbefalte at Sametingsrådet utformet rutiner for planmessig gjennomføring av plenums vedtak gjennom

- (1) tydeliggjøring av mål vedtatt av plenum,
- (2) operasjonalisering til konkrete og målbare mål,
- (3) overordnede risiko- og vesentlighetsvurderinger, og
- (4) resultatrapportering rettet mot budsjettmål og øvrige plenumsvedtak.

I perioden 01.09.2020–31.12.2025 har Sametinget etablert og videreutviklet styringsgrep som samlet svarer ut disse anbefalingene. Dette inkluderer virksomhetsplan (godkjent 2022) og oppfølging av administrative strategier, rutiner for oppfølging av plenumssaker (vedtatt 01.09.2021, oppdatert 01.09.2025), innføring av d-notater, systematisk oppfølging av politisk tiltredelseserklæring (Beaivveálgu), samt helhetlig årshjul, risikorutiner og målparametere fra 01.01.2025. Tilskuddsforvaltningen er styrket gjennom rutiner for revidering av tilskuddsregelverk (revidert flere ganger i perioden), der kvalitetssikring skjer systematisk med controllergodkjenning før regelverk fastsettes av Sametingsrådet. Videre er systemstøtten styrket ved innføring av tilskuddsportalen Doarjjadiggi (i bruk for alle tilskuddsordninger fra 01.01.2022).

Dette viser at flere av de strukturelle forholdene som senere ble identifisert av internkontrollen og i Codex' systemrapport allerede har vært gjenstand for forbedringsarbeid, men at tiltakene ikke var fullt implementert i organisasjonen da lånegarantisaken ble avdekket.

Anbefalinger fra Riksrevisjonen, internkontroll og systemrapport

Sametinget har mottatt klare anbefalinger og forbedringspunkter fra Riksrevisjonen, Codex Advokat AS og intern kontroll. Anbefalingene peker på behov for tydeligere roller og ansvar, styrket internkontroll, bedre dokumentasjon og oppdaterte styringsdokumenter.

Riksrevisjonen anbefaler i sin rapportering til Sametinget for 2024 at

- Sametinget tydeliggjør ansvaret og rollene og styrker den interne samordningen for å sikre etterlevelse av regelverk og korrekt saksbehandling.

Internkontrollen avdekket mangelfulle rutiner, svikt i dokumentasjon og manglende oversikt over økonomiske forpliktelser. Det ble anbefalt å styrke:

- Roller og ansvar: Oppdatere delegasjons- og økonomireglementet.
- Internkontroll og risikostyring: Forbedre saksbehandlingsrutiner og integrere risiko- og vesentlighetsvurderinger systematisk.
- Dokumentasjon og journalføring: Bedre dokumentflyt og journalføring, spesielt knyttet til økonomiske forpliktelser.
- Kompetanse: Systematisk opplæring i forvaltningsloven, arkivlov, økonomireglement og utredningsinstruks.

Systemrapporten fra Codex Advokat AS peker på at sentrale utfordring er at roller, ansvar og rapporteringslinjer ikke er tilstrekkelig tydelig definert. For å møte disse utfordringene anbefales det at:

- Sametinget tydeliggjør ansvarsområdene og rapporteringslinjene gjennom en gjennomgang av arbeidsavtaler, stillingsbeskrivelser og instruksjer.
- Styrking av saksbehandlingsrutinene, blant annet gjennom mer systematisk bruk av skriftlighet, bedre kvalitet på utredninger og begrunnelser, og en konsekvent praksis for journalføring. Kompetanseheving trekkes frem som et nødvendig tiltak, og alle ansatte bør få jevnlig opplæring i relevant regelverk og i organisasjonens egne rutiner.
- Internkontrollen bør styrkes blant annet ved å sikre etterlevelse av "fire øyne-prinsippet", innføre regelmessige stikkprøvekontroller og bruke risikomatriser som et verktøy for både ledere og saksbehandlere.
- Ressurs- og kapasitetsstyringen bedres for å unngå behov for hastverksarbeid, særlig i perioder med ferieavvikling.
- Styrke avviks- og varslingshåndtering ved å sikre at ansatte kjenner rutinene og føler trygghet rundt bruken av dem.

Til slutt løftes betydningen av en læringskultur, der erfaringer og tidligere feil brukes som grunnlag for forbedring, og der kunnskapsdeling skjer jevnlig og systematisk i organisasjonen.

Anbefalingene utgjør det overordnede grunnlaget for Sametingets videre forbedringsarbeid og følges opp gjennom etablerte styrings- og rapporteringsprosesser til Sametingsrådet og Kontrollutvalget.

Iverksatte tiltak og status

For å svare ut spørsmål om prosesser for god forvaltningspraksis, og i tråd med vurderingene i systemrapporten fra Codex Advokat AS, gis nedenfor en samlet og etterprøvbart oversikt over hvilke tiltak som er iverksatt, status for disse tiltakene, og hvordan tiltakene svarer ut anbefalingene fra Riksrevisjonen og internkontrollen:

- 1) Tydeliggjøre at mål vedtatt av plenum er styrende for virksomheten

Tiltak

- Rutiner for oppfølging av plenumssaker vedtatt 01.09.2021 og oppdatert 01.09.2025, inkludert oppfølging av politisk tiltredelseserklæring og løpende styring av plenumssaker.
- Årshjul for hele virksomheten innført 01.01.2025 (publisert i Teams-kanal for ledergruppen) som fast struktur for planlegging, oppfølging og rapportering.

Status per 31.12.2025: Innført og i bruk.

Dokumentasjon: Årshjul (Teams), rutinedokument for plenumssaksoppfølging, intern oppfølgingsstruktur.

- 2) Operasjonalisere mål slik at de blir konkrete og målbare

Tiltak

- Virksomhetsstrategi godkjent av utvidet ledergruppe (ULG) i 2022, som etablerer mål- og styringslogikk for administrasjonen.
- Målparametere innført fra 01.01.2025, med kobling til rapportering og oppfølging.

Status per 31.12.2025: Innført; anbefales videre standardisering av hvordan målparameter kobles til leveranser og vurdering av måloppnåelse i alle fagområder.

3) Gjennomføre overordnede risiko- og vesentlighetsvurderinger

Tiltak

- Risikorutiner innført 01.01.2025, med prosesseier i Stab for virksomhetsstyring og samfunnskontakt (DSS).
- Rutiner for risikovurdering i controllerfunksjonen knyttet til direktetilskudd og søkerbaserte tilskudd.
- Rutiner og rammer for prosjekter i egen regi.
- Kvartalsvis rapportering i ledermøter, med oppfølgende måljustering og risikoreduserende tiltak.

Status per 31.12.2025: Etablert og i drift.

4) Utforme resultatrapportering rettet mot budsjettmål og plenumsvedtak

Tiltak

- Endring i årlig virksomhetsrapportering med tydeligere målstruktur.
- Videreutvikling av rapporteringen mot resultater og måloppnåelse i rådets beretning og årsmelding. Sametinget beskriver i årsmeldingen 2024 at det er påbegynt en omlegging for å rapportere i større grad på resultater mot måloppnåelse, og at sametingsrådet rapporterer til plenum opp mot budsjettmål gjennom rådets beretning og årsmelding.

Status per 31.12.2025: Under videre utvikling; se anbefaling under «Roller og fullmaktsstruktur (gjenstående forbedringspunkt)» om presisering av minimumskrav til resultatrapportering og sporbarhet.)

5) Styrking av tilskudds-området (særskilt oppfølging av Riksrevisjonens merknader)

Riksrevisjonen pekte på behov for bedre utnyttelse av rapportering fra tilskuddsmottakere som grunnlag for vurdering av måloppnåelse. Sametinget har styrket tilskuddsforvaltningen gjennom:

1. Controllergodkjenning av regelverk og endringer

Controller skal godkjenne alle regelverk og endringer for å sikre tydelig målbeskrivelse og samsvar med økonomireglement.

2. Doarjadjiggi – digitalt tilskuddsforvaltningssystem

Sametinget tok i 2022 i bruk det nye tilskuddsforvaltningssystemet Doarjadjiggi. Systemet ble tatt i bruk for alle tilskuddsordningene fra 01.01.2022, og omtales som et virkemiddel for bedre oppfølging og risikoreduksjon, med bedre oversikt over tilskudd/tilskuddsmottakere og mulighet for utvikling av statistikk og beslutningsgrunnlag. Tilskuddsportalen er tilgjengelig som Sametingets tilskuddsportal.

Gjenstående forbedringspunkter

Rolle- og fullmaktsstruktur: Selv om roller og fullmakter er gjennomgått i ledergruppen, mangler det rollebeskrivelse som følger fullmaktene. Det gjelder også Sametingsrådets arbeidsgiveransvar og rolleutøvelse av denne rollen. For å styrke etterprøvbarehet og tydelige ansvarslinje anbefales det å etablere en standardisert mal for rollebeskrivelser som minst omfatter formål/ansvar, fullmakter, dokumentasjonskrav, kontrollpunkter og faste rapporteringspunkter, og denne implementeres for ledergruppen og nøkkelroller i tilskuddsforvaltningen.

Konkretisering av resultatrapportering i årsmelding/beretning: For å svare mer presist på Riksrevisjonens anbefaling om resultatrapportering mot budsjettmål og plenumsvedtak, anbefales det å innføre et eksplisitt «minimumsinhold» per innsatsområde i årsmeldingen. Dette innebærer at hvert område skal beskrive målet slik det fremgår av budsjett eller vedtak, angi hvilken målparameter eller indikator som benyttes, redegjøre for gjennomførte hovedtiltak og presentere resultater sammen med en vurdering av måloppnåelsen. Videre skal det gjøres rede for eventuelle avvik og risikoer, samt hvilke korrigerende tiltak som er iverksatt.

På bakgrunn av overnevnte forbedringspunkter legges det til grunn følgende oppfølging for 2026:

Vurdering og anbefalt videre oppfølging (2026)

Selv om lånegarantien er kansellert, gjenstår det arbeid med å iverksette og fullføre flere tiltak som skal sikre at tilsvarende feil ikke oppstår i fremtiden.

Internkontrollen har pekt på behov for å utrede handlingsrommet for samisk institusjonsutvikling, med sikte på å etablere hensiktsmessige og regelkonforme ordninger for fremtiden.

Sametinget arbeider aktivt med å styrke rutiner, internkontroll og regelverk som del av oppfølgingen og det videre forbedringsarbeidet.

Status og effekter av tiltakene innarbeides i de etablerte styrings- og rapporteringsprosessene, herunder ledermøter, årsmelding og Sametingsrådets beretning, fra og med 2026.

På bakgrunn av vurderinger fra Riksrevisjonen, internkontrollen og systemrapporten fra Codex Advokat AS, fremkommer det flere forbedringspunkter som Sametinget må følge videre opp for å sikre helhetlig styring, etterlevelse og kvalitet i forvaltningen:

- Tydeliggjøring av roller, ansvar og fullmakter.

Alle anbefalinger viser behovet for klarere definering av roller og ansvar, både administrativt og politisk, samt bedre dokumenterte fullmaktsstrukturer. Dette gjelder også Sametingsrådets arbeidsgiverrolle og ansvarslinjer.

- Styrking av internkontroll og risikostyring.

Det peker seg ut et behov for mer integrert og systematisk risikostyring, styrket etterlevelse av fire øyne prinsippet, bedre kontrollmekanismer og tydelige risiko og vesentlighetsvurderinger.

- Kvalitet i saksbehandling og dokumentasjon.

Codex og internkontrollen viser til variabel kvalitet i saksutredninger, mangelfull skriftlighet og begrunnelser, samt utilstrekkelig journalføring og etterprøvbarehet i dokumentasjonen.

- Bedre systemstøtte og etterlevelse av rutiner.

Det identifiseres behov for å sikre at oppdaterte rutiner er kjent, forstått og fulgt i hele organisasjonen. Videre må systemstøtten (Doarjjadiggi og nytt økonomireglement) fullt ut implementeres og brukes etter hensikten.

- Kompetanseheving og læringskultur.

Det er behov for regelmessig opplæring i økonomiregelverket, forvaltningsloven, arkivloven, utredningsinstruksen, internkontroll og risikostyring. Det etterlyses også en mer systematisk læringskultur og deling av erfaringer.

- Systematisk og etterprøvable resultatrapportering.

Riksrevisjonen peker på behov for tydeligere kobling mellom mål, indikatorer, tiltak og resultater. Codex beskriver svakheter i rapporteringslinjer. Dette krever videre utvikling av målparametere, resultatvurderinger og helhetlig rapportering i årsmelding og beretning. I denne sammenheng bør Sametinget også styrke og formalisere informasjonsflyten mellom administrasjonen, Sametingsrådet og plenum. Systemrapporten understreker betydningen av skriftlighet, tydelige roller og dokumenterte prosesser for å sikre at saksbehandlingen kan kontrolleres i ettertid, noe som forutsetter klare rapporteringslinjer og strukturert kommunikasjon mellom de ulike nivåene i organisasjonen.

- Ressurs- og kapasitetsstyring.

Codex fremhever at tidspress, kapasitetsutfordringer og mangelfull planlegging øker risikoen for feil i saksbehandling og svekker kvaliteten. Dette er et sentralt forbedringspunkt som må følges videre opp.

- Avvikshåndtering og varslingsrutiner.

Det er behov for å sikre at avvik og varsler blir registrert, fulgt opp og brukt aktivt i forbedringsarbeidet, og at ansatte kjenner og har trygghet i gjeldende rutiner.

- Oppfølging av samisk institusjonsutvikling.

Internkontrollen anbefaler at Sametinget utreder handlingsrommet for samisk institusjonsutvikling for å sikre fremtidige ordninger som er både hensiktsmessige og i tråd med regelverket.

I lys av rapporten om Sametingets rettslige stilling er det tydelig at arbeidet med å videreutvikle og avklare Sametingets rolle er et pågående arbeid. Dette arbeidet må ses i sammenheng med den bredere utviklingen av Sametingets posisjon og oppgaver fremover.